

כב א מ"י פ"א מהל'
דעות הלכה ד:
כג ב מ"י פ"א מהל'
סוטה הלכה ד ה
סג עשין ו טושי"ע אה"ע
ס"י קעח סעף ו:

תורה אור השלם

1. ולשאת ולספחה
2. וקרא יד נו
3. וקרא כל הקרים
4. וקרא כל הנקבות
5. וקרא כל הנקבות
6. וקרא כל הנקבות

הא גופא קשיא. תימה לרבי אמאי לא נקט הכא ליטנא דריש מס' מכות (דף ג.) כי"ד העדים נעשים וזוממין כי"ד אין העדים נעשים וזוממין מצדעיה ליה הכא נמי הוה ליה למימר הכי כי"ד מקנא ליה כי"ד אין מקנא ליה מצדעיה ליה והתם מתוך שפיר אכל הכא אפילו לפי המירון הוה ליה למיתני כי"ד אין מקנא ליה ונראה דלהכי לא פריך הכא משום דמני למימר אל מדברי דרישא פירושו סמירה דהיינו קינוי גמור ואתי שפיר ליטנא דכי"ד מקנא ליה ולא קשיא מידי אלא רישא לקיפא וה"פ הכא אלמא פירוש דמתני' דדיבור סמירה הוא מדקתני כי"ד מקנא ולשון נקי הוא דמתן דפרק קמא דכתובות (דף י"ג.) ראה מדברת ומפרש בגמ' מאי מדברת נסתרה א"כ מיקשי קיפא דקתני דיברה דעיינן מותרת לבימה ואי פירוש דדיבור דמתניתין סמירה אמאי מותרת אלא דיבור ממש הוא ולפי הירושלמי משמע דעיינן למרוצי דדיבור דרישא סמירה אלא דנקט לשון נקי והכי איתא התם סוף דבר שמדבר עמו הא אם נסתרה עמו ולא דברה אין סמירתה כלום פירוש דמתני' דברה איתא מימר לך אפי' דברה עמו ולא נסתרה עדיו מותרת לבימה לשון נקי הוא מתני' פ"י דיבור דרישא לשון נקי מיהו דסיפא אית לן למימר על כרחך דיבור ממש:

לאחר ויא ייבב. אין להקשות מפרק האשה שנפלו לה נכסים (כתובות דף פ"ב.) דשמעתין דשומרת יבם דפריך התם והא דעיינן לכשתשא לאחר טעמי מה שכתוב ליה אמר רב אשי יבם כמו אחר דמי דלענין לשון תנאי ד"ד שייכה כאחר אכל באחר דקרא אין האח בכלל והכי נמי משמע דפרק אין מקדישין (ערכין דף כ"ה:) דקתני אם מכר את השדה לאיש אחר לאחר ולא לזן או אינו אלא לאחר ולא לאח כשהוא אומר איש אחר לאח אומר הא מה אני מקיים לאחר לאחר ולא לזן דמשמע טעמא דכתיב איש הא לאו הכי לא הוה אח בכלל אחר וכ"ש גבי יבם דבא מכת נשואי אחיו דלאו אחר הוא והכי אמרינן נמי דפ"ק דקידושין (דף י"ג.) אמר קרא פן ימות במלחמה ואיש אחר יקחנה מתקין לה רב שיטת דבריה

דבר אדי אימא מאן אחר יבם ומשני דבס' לא מקרי אחר אלא קשיא מפרק האומר (קדושין דף י"ז.) דנפקא לן מהכא דפרק האומר דלא תפסי קדושין באחות אשה אימר דאיטריך קרא דוקא ליבם (ט) משום דרמיא עליה ליבומי כדלמרי' דשמעתין ואכתי אחות אשה מנלן ועוד תקשה דהכא אפי' דכתיב איש אחר ממעטין יבם ובערכין מרבינן יבם מאיש וממעטין זן מאחר וא"ת מאיש ממעטין זן דפ"ק האומר (ג"י ט"ז) קרובים ומלאחר יבם סוף סוף ואיש אחר יקחנה מאי דרשת ציה: **לאחר ויא ייבב.** אי קשיא והא האי קרא דסוטה ודאי ע"י כתיב דילפינן דבר דבר ממנון בסוף מסכת גיטין (דף ג.) וסוטה ודאי אמר דפ"ק דיבמות (דף י"א.) דפטורה בלא חליצה משום דכתיב זה טומאה כעריות תריץ דלאחר לא איטריך למיכתב אלא ליואלת משום סמירה כיון דנפקא לן סוטה ודאית מטומאה דכתיב זה ר' אבהו בר מרדכי ז"ל והא סוטה ודאית ואילונית היכא דהכיר זה ואשת סרים דבעו גט מצדעיה היכא דאיתיה ואפי' פטורות מיבם בלא חליצה ויש לתרץ סוטה ודאית לא דמיא להכא (י) כיון דטומאה סתם הרי היא כערוה גמורה דגזירת הכתוב הוא דפטורות ואשת סרים ואילונית היכא דאיתיה לבעל שרו ליה ואפי' אימעוט דפ"ק דיבמות (י) מדיון יבום דלא כריך זהו כלל אכל סוטה ספק לא אימעוט אלא גבי איסורא דבעל וקממשע לן קרא כיון דבא מכת נשואי אחיו הוה במקום דבעל דאסורה לו ליבם אכל חליצה דעיה:

דלא ייבב ויא ייבב ויא ייבב. רבינו חננאל הטעים דבריו ופירש ורשמנא אמר אשר לא יבנה לבנות ולא לסתור: מי

ולאש ולספחה. על ידי שמנשא עצמו בא לידי ספחה שאינו עיקר באנשים אלא נספח וטפל: **טפילה.** דבר שאינו חשוב בעצמו אלא נטפל באחרים: **ספחני נא.** אספני נא. (ט) בנבואת צית עלי משתעי קרא לעמיד כהנים גדולים אחרים שיזיחו את כהני ורעך מגדולתם ויטרכו לנפש מהם לאוספס ולקולטם אלסם: **אל אחס הכהונות.** באחת מן המשמרות: **שכר עולה בידו.** ולא שכר קרבן אחר: **זכאי כל הזבחים במשמע:** השם אורחוסיו. מחשב הפסד מזהו כנגד שכרה: (ט) (אמר לה צפני שנים אל מדברי עם איש פלוני ודברה עמו. שלא ביחוד: **עדיין מותרת לבימה.** לשמש. צימה לשון משמש הוא: **אסורה לבימה ואסורה לאכול בתרומה.** עד שמתה. ולקמן צ"ל כשם שהמים דוקין (דף כ"ה.) יליף מונטמאה ונטמאה שלש פעמים אחד לבעל ואחד לבעול ואחד לתרומה: **ואם מה בלא שנים.** עד שלא השקה: **חוללה ולא מסייבמת.** בגמרא מפרש טעמא): **הא גופא קשיא אמר כי"ד מקנא לה אמר לה צפני שנים כו'.** קס"ד אמר לה כו' היינו פירושא דכי"ד מקנא לה אמר לה צפני שנים כו' ואשמעינן דזהו אפי' מדברת עמו בשוק סמירה חשיב לה מדקאמר זה הקינוי דאי לאו דסמירה הוא ולא מיתסרא זה מאי קינוי איכא ולמה לי דמתרה זה: **והדר תני.** דכי עברה על התרומה ודברה עמו מותרת לבימה: **אמר אפי' קיפא.** אמר לה לאו פירושא דכי"ד מקנא לה הוא אלא תרתי קתני וה"ק אמר לה אל מדברי וסתרה או דברה אפי' שעברה על קינויו אלא דיבור או אם דברה עמו אחר קינוי גמור דאל תסתרי עדיין באחת משתי אלו מותרת לבעלה אכל עברה על קינויו אלא סמירה כגון שאמר לה אל תסתרי ונכנסה עמו לבימת הסתר כו': **ויאלה מציוסו.** לעיל ומיניה תניב כי מלא זה ערות דבר וגו' ויאלה מציותו וגו' לאיש אחר למה לי למכתב אי למשרייה לאנסובא על ידי גט כריתות לכתוב ויאלה מציותו והיתה לאיש למה לי למכתב לאחר אלא למעוטי יבמה היכא דלא גרשה בעל אחר שמלא זה ערות דבר והכי משתמעי קראי כי מלא זה ערות

דבר יגרשנה בספר כריתות ויאלה מציותו כלומר וכלל דל שתלא מציותו זין ע"י גירושין זין ע"י מיתה אם זאת לינשא לאיש אחר תנשא ולא ליבם שאינו אחר אלא נשואין של זו שמכת נשואי ראשון היא זוקקת לו: **אי הכי חליצה נמי לא סיבעי.** דהא פטרה רחמנא ושרייה לאיש אחר בכל ענין שתלא מציותו אחר שנמלא זה ערות דבר: **אילו איסיה לבעל.** מי משתריא בלא גט הא כתיב וכתב לה ספר כריתות(י) אפי' מלא זה ערות דבר כריתות דעיה השתא נמי דע"י חליצה דיבם במקום דעל קאי: **איש דאמרי.** דהכי שני רב יוסף לעיל רחמנא אמר כו' למה לבעלה לגרשה מציותו כשנמלא זה ערות דבר כי הכי דלא מיתסרי' לבימה כדלמרי לעיל(י) ונותא דבימה כי קריא לשומשאמא: מי

אלא ליואלת משום סמירה כיון דנפקא לן סוטה ודאית מטומאה דכתיב זה ר' אבהו בר מרדכי ז"ל והא סוטה ודאית ואילונית היכא דהכיר זה ואשת סרים דבעו גט מצדעיה היכא דאיתיה ואפי' פטורות מיבם בלא חליצה ויש לתרץ סוטה ודאית לא דמיא להכא (י) כיון דטומאה סתם הרי היא כערוה גמורה דגזירת הכתוב הוא דפטורות ואשת סרים ואילונית היכא דאיתיה לבעל שרו ליה ואפי' אימעוט דפ"ק דיבמות (י) מדיון יבום דלא כריך זהו כלל אכל סוטה ספק לא אימעוט אלא גבי איסורא דבעל וקממשע לן קרא כיון דבא מכת נשואי אחיו הוה במקום דבעל דאסורה לו ליבם אכל חליצה דעיה:

דלא ייבב ויא ייבב ויא ייבב. רבינו חננאל הטעים דבריו ופירש ורשמנא אמר אשר לא יבנה לבנות ולא לסתור: מי

(א) [שנעומו: ו.] G סנהדרין מג: ע"ש, א מ"ק ה, (ד) ס"א ל"ג, (ה) ספול הוא נמתני, (ו) [דברים כד, (ז) דף ג. א.] (ח) [ועיין מוס' קידושין יג: ד"ה חלה ומוס' כתובות פ"א. ד"ה יבם, (ט) ע"י רש"י, (דף י"ג. יב. וד.].

הגהות הב"ח

(א) גמ' אל תקרי וסס. ג"כ וסס בס"י ממו מי סס פה לזכר פירושו שסס לרבו דברכי השם אל תקרי וסס בס"י אלא צפני מעיין שומת צ"ד: (ב) רש"י ד"ה ספחני וכו' נא (בנבואת) מו"מ וי"צ ס"א בגזירות: (ג) תוס' ד"ה לאמר וכו' דוקא ליבם כדלמרי' בשמעתין כ"ל ומינות משום דמיא עליה לבימת: (ד) ד"ה אילו וכו' לא דמיא להכא דכיון דטומאה כתיב בה הכי הוה כערוה גמורה וגזירת יבא ואפי' אימעוט בפרישת יבמין מדיון:

מוסף רש"י

זכאי. לשון רבים משמע (סנהדרין מג.) לא תבזה. אין לרבו לבומו (סס.) כל השם אורחותיו. הממש הפסד מזהו כנגד שכרה וסכר עבירה כנגד הפסדיה. וסס כמו שמין (סו"ה ט"ז.)